

บทที่ 10

สังคมศาสตร์วิชาเอกอเมริกัน

แม้แต่บีชของการเรียนด้านสังคมวิภาคทอเรียนก็ยังเป็นที่ถกเถียงกัน ยอมรับกันแต่เพียงกว้างๆ ว่า คงจะอยู่ในระยะหลังส่วนรวมนไปเลียน (ค.ศ. 1815) เพราะเป็นการสั่นสุดส่วนรวมใหญ่ อังกฤษจะหันมาสนใจเหตุการณ์ภายใน และได้เริ่มสนใจในการก่อสร้างจักรวรรดิ

เสียงวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับสมัยวิภาคทอเรียนเป็นไปอย่างกว้างขวาง ในขณะที่แนวความคิดแรกเห็นว่าปลายศตวรรษที่ 19 สังคมอังกฤษแบบพื้นดั้งและชีวิตเศรษฐกิจเกษตรกรรมได้เข้าสู่แกนที่คัวระบบประชาธิปไตยและสังคมอุดมสุขกรรม อิกแวงความคิดหนึ่งกลับคัดค้านแบบตรงกันข้าม มีความเห็นว่าสมัยวิภาคทอเรียนมิใช่สมัยประชาธิปไตย มิใช่สังคมอุดมสุขกรรม และมิใช่สังคมวิทยาศาสตร์ เป็นแต่เพียงอยู่ระหว่างโลกเก่ากับโลกใหม่ เนื่องจากแห่งความสงสัยแล้วก็มิได้มีจุดมุ่งหมายเพียงจะตามบัญชา แต่จะสรุปบัญชานั้น นอกจากนั้นยังมีนักประวัติศาสตร์บางคน ไม่ยอมรับความคิดทั้งสองกลุ่มที่กล่าวมาข้างต้น เช่น伍德华德 (Woodward) ซึ่งยืนยันว่าสังคมวิภาคทอเรียนเป็นปฏิกริยาโดยตอบความไม่มีศิลธรรมของสังคมเก่าๆ ในขณะที่สมัยอีด์วาร์ดเดียนมีปฏิกริยาต่อภูมิปัญญาบังคับทางสังคมที่เข้มงวดของสมัยวิภาคทอเรียน ไม่มีอะไรพิเศษไปกว่านั้น

ถึงอย่างไรก็ตามเป็นที่ยอมรับกันว่ามีสิ่งเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นแน่นอน เพียงแต่การเข้าถึงแตกต่างกัน ในระยะ ค.ศ. 1790—1914 อังกฤษได้ปฏิรูปตนเองในหลายด้าน ที่เห็นได้ชัดก็คือการเปลี่ยนจากการฐานน้ำนาเป็นรัฐบาลที่ได้รับเลือกตั้งตามระบบประชาธิปไตย และจากระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมมาเป็นการเริ่มต้นรูปหนึ่งของสังคมนิยม กล่าวกันว่าสมัยวิภาคทอเรียนเป็นเกิอบทุกสิ่งทุกอย่าง เป็นยุคของชุมชน ยุคของความอุดมสมบูรณ์ ยุคของการเริ่มต้นอารยธรรมเมือง และเป็นยุคการปฏิรูปภายใต้อันดับใหญ่

การพัฒนาด้านการเมือง ถึงแม้ว่าอังกฤษจะได้ชื่อว่ามีระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยแต่ถ้าพิจารณา กันให้ลึกซึ้งมากที่เป็นจริงยังห่างไกลอยู่นัก ภายใต้หน้ากากระบบบริสุทธิ์ อังกฤษมีการปกครองแบบ monarchip โดยผ่านทางระบบการเลือกตั้งผู้แทนที่ไม่มีความยุติธรรม และการคอร์ปชันที่ปราศจากยางอย่าง แม้แต่ในตอนต้นศตวรรษที่ 19 ยังถือกันว่าผู้แทนคนหนึ่งเท่ากับเป็นผู้แทนของคนทั้งประเทศ มิใช่เป็นตัวแทนของคนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดโดยเฉพาะ ดังนั้นในการเลือกตั้ง จึงกระทำกันเฉพาะในท้องถิ่นบางแห่งและก็จะเลือกตั้งเฉพาะคนบางคน โดยไม่ได้คำนึงถึงสิ่งที่

เบสิคแนปลงไปแต่ย่างๆ ใช้ เช่นในเขตเลือกตั้งบางแห่งแบบจะไม่มีผู้คนอาศัยอยู่เลยแต่ยังคงมีผู้แทนอยู่ อาทิ เบอร์กิงแฮม, อ็อกฟอร์ด, คันวิค (จังหวะเลไปแล้ว) ในขณะที่เมืองเล็กๆ ในอดีตได้ก่อตั้งมาเป็นเขตอุดมสាលกรรม เป็นแหล่งชุมชนที่ใหญ่โตแต่ไม่สามารถมีผู้แทนได้เลยสักคนเดียว อาทิ แมนเชสเตอร์ ลิ๊ค เป็นต้น ลอร์ดจอห์น รัสเซล (John Russel) ถึงกับกล่าวว่าอังกฤษไม่น่าจะเป็นดินแดนแห่งเสรีภาพเมย์แคนดี้น้อย

ระบบการเลือกผู้แทนของอังกฤษก่อนนี้ ค.ศ. 1832 เรียกว่า “Rotten Borough System” ซึ่งจะมีผลให้สมาชิกรัฐสภาตัวนวนใหญ่เป็นคนของพวกขุนนาง คุณร่ำรวยและถูกยกให้เป็นตำแหน่งที่ชายต่อ กันได้ในหมู่คนร่ำรวยที่ต้องการจะยกฐานะทางสังคมของตนเองให้สูงขึ้น ในเรื่องสิทธิออกเสียงเลือกตั้งก็มิใช้มีพื้นฐานอยู่ที่สิทธิของประชาชนที่พึงจะได้รับ แต่เป็นสิทธิพิเศษที่จะขึ้นอยู่กับทรัพย์สิน (ที่ดิน) การจ่ายภาษี และชาติกำเนิดของบุคคล ตามสถิติที่ปรากฏ มีประชาชนเพียงประมาณ 5 เปอร์เซนต์เท่านั้นของผู้ชายที่บรรลุนิติภาวะในอังกฤษและไอร์แลนด์ที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้ ในสกอตแลนด์มีผู้มีสิทธิเพียง 3 พันคน จากประชากร 2 ล้าน ในเมือง Buie มีประชาชน 14,000 คน มีผู้ออกเสียงได้ 21 คน ในเขตเลือกตั้ง บางเขตมีคนออกเสียงได้เพียง 1 คน ซึ่งก็ได้แก่ผู้สมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้งนั้นเอง ยิ่งกว่านั้นยังมีการซื้อเสียงเลือกตั้งกันอย่างกว้างขวางอีกด้วย

ระบบรัฐบาลยังเหมือนเช่นนี้จุบัน คือมีพระมหากษัตริย์ สภาสูง และสภาต่ำ หลังจากสนับประเจ้ายอร์ชที่ 3 แล้ว พระมหากษัตริย์มีสิทธิเป็นหุ้นส่วน คณะรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีจะต้องคุ้มเสียงข้างมากในรัฐสภา และจะต้องรับผิดชอบต่อสภาต่ำ ซึ่งก็เป็นเรื่องง่ายที่จะทำได้

สมาชิกสภาสูงประกอบด้วยบุคคลที่สืบทอดเชื้อสายมาจากพวกรุนแรงชั้นสูง (peers) ส่วนสมาชิกสภาต่ำมาจากการเลือกตั้งทั่วไปและจะอยู่ในตำแหน่งวาระ 7 ปี แต่ก็อาจถูกยุบสภาได้โดยพระปรมा�ภิไธยของพระมหากษัตริย์ ส่วนระบบ 2 พรรค คือหอร์บี้ กับ วิก ก็มิได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของระบบพระราชนัดดาเมืองเช่นในนี้จุบัน แต่เป็นสมาคมของพวกขุนนางชั้นผู้ใหญ่ 2 คราบุก และจะเริ่มมาทำงานเพื่อสนองความต้องการของตนเองเท่านั้น

ในระหว่างที่ยังไม่มีการปฏิรูป แม้แต่สภาน้ำด้วยกันเองก็ยังถือได้ว่าเป็นคณะรัฐบาลของประเทศอยู่ในความควบคุมของพวกขุนนาง พวกรุนแรงชั้นสูงโดยตรงด้วยอภิสิทธิ์เรื่องชาติคราบุก และคุณสภាន้ำโดยทางอ้อมผ่านทางระบบเลือกตั้งแบบ Rotten Borough System ท้องดินคุณตำแหน่งสูงๆ ทึ่งทางราชการและศาสนา สรุปได้ว่าก่อนนี้ ค.ศ. 1832 ระบบการเมืองของอังกฤษเป็นแบบ “รัฐบาลของประชาชน โดยขุนนางและเพื่อขุนนาง”

หลังจากว่าเดอร์สูพรคทอร์ได้พยายามเข้ามายุ่งกับรัฐบาล พวกรชันสูงเหล่านี้คิดว่าตนนั้น
หน้าที่ที่จะต้องพิทักษ์อังกฤษให้พ้นจากพวกนักปฏิรูป เช่นเดียวกับที่ตนได้เคยบังคับอังกฤษให้พ้น
จากการปฏิรูปในญี่ปุ่นรึเปล่าส่วนครามโน้มเลี้ยงมาแล้ว แต่เหตุการณ์ได้เปลี่ยนไปแล้ว ถึงแม้
ส่วนครามโน้มเลี้ยงจะสิ้นไป อังกฤษยังมีสันติภาพ แต่ไม่ได้มีความร่าเริงดังเช่นที่เคยคาดการเอาไว้
ที่การเป็นจำนวนพันถูกปลดประจำการต้องอยู่ในสภาพว่างงาน การค้าต้องประสบกับประเทศคู่แข่ง
อื่น ๆ เพราะทุกประเทศมีสันติภาพและต่างพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเต็มที่ โรงงานหลายแห่งบีดตัวเอง
และรวมกันร่วงลงงานก็เพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว สภาพเหล่านี้กระตุ้นให้บรรดานักปฏิรูปคิดจะทำการ
ปฏิรูปสังคมให้จริงจังขึ้นมา มีการรวมกลุ่มกันและเรียนรู้กារเรียกร้องขึ้น ยิ่งกว่านั้นความไม่สงบต่าง ๆ
ก็ยังเกิดขึ้นทั่วอาณาจักร สภาพเหล่านี้ทำให้รัฐบาลเกิดความกลัว ถึงกับตั่งเวลาการผ่านพระราชบัญญัติ
Habeas Corpus Act แต่ถึงกระนั้นกระบวนการก่อความไม่สงบก็ยังเกิดขึ้นเป็นระยะ ๆ
ประชาชนจับกลุ่มกันเสมอๆ เช่นที่ Saint Peter's Field ในแมนเชสเตอร์ เพื่อเรียกร้องให้มีการ
ปฏิรูป รัฐบาลก็จัดการด้วยการใช้กองทหารเข้าไปบีดสมาคมเหล่านั้นเสีย รัฐบาลอังกฤษใช้ห้าวิธีการ
รุนแรงและประนีประนอมทุกประการที่จะคุ้มสถานการณ์นี้ไว้ให้ได้ เช่นได้ออกกฎหมายกดดันการ
รวมตัวเหล่านี้อีกซึ่งเรียกว่า *Six Acts* จำกัดเสรีภาพการพูด การพินพ. เป็นต้น

อย่างไรก็ตามความพยายามของนักปฏิรูปเหล่านี้ก็ให้ผลเช่นกัน รัฐบาลได้ยอมยกเลิก
Combination Laws ในปี ค.ศ. 1824 และถึงแม้รัฐบาลจะออกกฎหมาย *Combination Laws* อีก
ในปี ค.ศ. 1825 แต่ก็ยังยอมให้กรรมการรวมตัวกันได้ เพียงแต่ห้ามการสืบต่อค์เท่านั้น ทางด้านศาสนา
ก็มีการประนีประนอมเหมือนกัน ค.ศ. 1828 รัฐสภาให้ยกเลิก *Test and corporations Acts* ซึ่งจะ
เป็นก้าวสำคัญที่ทำให้เกิดความเสมอภาคกันระหว่างบุคคลนับถือศาสนาต่าง ๆ ในอังกฤษ ในบรรดา
กฎหมายปฏิรูปบุคคลแรกเหล่านี้ ถือได้ว่าพระราชบัญญัติปฏิรูปปี ค.ศ. 1832 (*Reform Bill of 1832*)
ให้ผลสะท้อนมากที่สุด

พีล (Peel) และฮัสกิสัน (Huskisson) ผู้สังกัดพรคทอร์เป็นผู้เสนอแนวทางการปฏิรูป
ที่เป็นจริงเป็นจังขึ้น เนื่องจากมีความคิดว่า ถ้าไม่ทำสิ่งใดเสียเลยทุกอย่างจะพังทลายหมด แต่ในขณะ
เดียวกันสมาชิกพรคทอร์เองก็ยังขัดขวาง เพราะคิดว่าถ้ามีรัฐบาลรุปร่างชาชีปโดยไม่ได้แล้วจะทำให้ตน
ต้องเสียอำนาจจากการปกครอง อภิสิทธิ์ และผลประโยชน์อื่น ๆ ไป แต่ถ้าพิจารณาแก้ไขลงไป พลังการ
ปฏิรูปที่แท้จริงเป็นความต้องการของกรรมกรทั่วไป และได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าของโรงงานนั้นเอง
 เพราะต้องการจะบังคับอำนาจของพวกรุนแรงออกไปเสีย แต่ความต้องการเหล่านี้ถูกทอดทิ้งมาโดยตลอด
 มาจนถึงปี ค.ศ. 1831 เมื่อพรคทอร์คิวเกย์ได้การนำของอิร์ลเกรชามาทำการปักครอง จอนน์ รัสเซล

(John Russell) ผู้ยิวิคเป็นผู้เสนอกฎหมายปฏิรูป ซึ่งก็ได้รับการอภิปรายกันมากในรัฐสภา พรุ่งหน้ารัฐสภาอังกฤษยังนิยมยังว่าระบบการนับจุนันที่มีอยู่แล้วเป็นระบบการปกครองชนิดเดียวที่จะบังคับสิทธิและเสรีภาพของประชาชนได้มากกว่าระบบอื่น ๆ ที่มีมาในประวัติศาสตร์ นักการเมืองที่มีชื่อเสียงหลายท่านได้โ?vิจารณ์ พิตต์ (Pitt) เบิร์ก (Burk) ฟอกซ์ (Fox) ประกาศว่ากฎหมายปฏิรูปเป็นกฎหมายที่จะทำลายทุกสิ่งไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สมบัติหรือสิทธิในอภิสิทธิ์ใด ๆ แต่ แมคคอลล์ (Macaulay) ก็ยืนยันว่าเป็นการปฏิรูปมิใช่การปฏิวัติ ยังกว่านั้นยังจะช่วยประเทศให้รอดพ้นจากการปฏิวัติอิกัดวย จุดมุ่งหมายของการปฏิรูปก็เพื่อเบ็ดโอกาสให้พวกรชั้นกลางเข้ามามีส่วนในการปกครองมากขึ้น ให้ได้มีผู้แทนหรือเป็นผู้แทนมากขึ้น แต่ในที่สุดร่างกฎหมายฉบับนั้นก็แพ้เสียงในสภาและสภาถูกยุบ การเลือกตั้งครั้งที่ตามมาเป็นสิ่งที่ถูกจำกัดไว้ในประวัติศาสตร์ เพราะห้องสองฝ่ายต่างพยายามจะเอาชนะกัน และกันให้ได้ไม่ว่าจะได้มาด้วยวิธีการเช่นไร ต่างฝ่ายต่างยืนยันความคิดเห็นของตนไม่ยอมประนี-ประนอมในเรื่องใด ๆ แต่ผลปรากฏว่าผู้ยิวิคเป็นฝ่ายชนะ กฎหมายปฏิรูปจึงถูกเสนอเข้ามาอีกแต่ก็ต้องมาแพ้คะแนนเสียงในสภาสูงอีก เมื่อเป็นเช่นนั้นปฏิกริยาจึงเกิดขึ้นสภาสูงจึงถูกโฉมต่อไปยังหน้ากัว่เห็นแก่ตัว จุดมุ่งของรัฐบาลอภิสิทธิ์ของชนกลุ่มน้อยเป็นสำคัญ ถึงขนาดเกิดการจลาจลขึ้นในหลายมณฑลตัวยกัน เกือบจะเรียกได้ว่าเข้าสู่ยุคการปฏิวัติ จึงมีบัญชาว่าจะทำอย่างไรพระราชนูญติดนั้นจะผ่านออกมานิติโดยไม่ถูกสภาสูงยับยั้งและในที่สุดด้วยอิทธิพลของพระเจ้าวิลเลียมที่ 4 สภาสูงก็ยอมผ่านกฎหมายปฏิรูปออกมาน

พระราชนูญติดปฏิรูปปี ค.ศ. 1832 มีใจความสำคัญเรื่องการกระจายเสียงเลือกตั้งและคุณสมบัติของผู้มีสิทธิออกเสียง ซึ่งผลลัพธ์ก็เรียกว่าสูดิธรรมขึ้น เมื่อเจ้าชายที่ไม่มีผู้คนอาศัยอยู่จะไม่มีผู้แทน บางเมืองได้ถูกลดจำนวนผู้แทนลง เมืองใหญ่ก็ได้เพิ่มจำนวนผู้แทนมากขึ้น แต่ในเรื่องสิทธิออกเสียงเลือกตั้งยังไม่เปลี่ยนแปลงอะไรนัก ยังคงระบุเรื่องทรัพย์สมบัติเป็นคุณสมบัติสำคัญ เป็นแต่เพียงลดจำนวนเงินลงมาบ้าง ปรากฏว่าผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้เพิ่มเพียงเล็กน้อย คือจาก 435,000 คน มาเป็น 656,000 คน ซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นพวกรชั้นกลางที่มีคั่งແဏหทั้งสิ้น เทียบได้ว่ามีเพียง 15 เปอร์เซนต์ ของประชากรเศษชาติที่บรรลุนิติภาวะเท่านั้นที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งได้ บรรดาชาวนา กรรมกรในโรงงานและพวกรชั้นกลางที่ยากจนยังคงไม่มีสิทธิเข่นเดิม ทว่าพระราชนูญติดปฏิรูปก็มีผลต่อรูปแบบของรัฐบาลและนโยบายการเมืองของอังกฤษ เช่นที่เคยเกิดขึ้นในสมัยการปฏิวัติปี ค.ศ. 1689 สภาสูงถึงแมจะอยู่ภายใต้การควบคุมของพวกรุนแรง แต่ก็เสียอำนาจไปไม่น้อย ไม่กระทบกระทั่นน้อยอย่างเดียวคือชื่อเสียงเกียรติยศ สภาผู้แทนเริ่มมีบทบาทสำคัญขึ้น เช่น ระบุว่าถ้ามีการชัดแจ้งกันระหว่างสภาสูงและสภาต่ำ ถ้าสภាក่อภัยกุญแจ่หลังจากการเลือกตั้งทั่วไปใหม่และกลุ่มสภាក่อภัยจะไม่มีสิทธิคัดค้านอะไรได้อีก ขณะเดียวกันสถาบันกฎหมายตระกูลนี้ฐานะดังนี้

ดังนั้นการปฏิรูปปี ค.ศ. 1832 ซึ่งมีผลแบบการปฏิวัติ ได้ทำให้คนเห็นว่าชนชั้นสูงมิได้เป็นพวกร้าง ปฏิกริยามีทางเจรจาแก้ไขได้ และทำให้เกิดความคิดว่าการปฏิรูปเป็นของไม่จำเป็น ดังนั้นถึงแม้พระราชนูญยุคปฏิรูปจะมิได้ทำให้อังกฤษมีการปกครองแบบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง แต่ก็เป็นครั้งที่ทางการเมืองให้กับชนชั้นกลาง ตลอดจนชนชั้นอนุ ฯ ก็จะเข้ามามีส่วนในการบริหารประเทศต่อไป

หลังจากทำการปฏิรูปแล้วชนชั้นกลางซึ่งมีความคุ้มการปกครองของประเทศ การพัฒนาอุตสาหกรรมจึงเป็นไปอย่างกว้างขวาง การค้าเป็นหลักการสำคัญของนโยบายของประเทศทั้งภายในและภายนอก แต่การปฏิรูปประเทศยังก้าวหน้าต่อไป ทว่าเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของชนชั้นกลาง เช่นการออกเสียงเลือกตั้งที่เพื่อชนชั้นกลางจะได้เข้าไปคุ้มครองสิทธิ เสนอระบบการค้าเสรีที่เพื่อจะได้เข้า ความคุ้มการค้าของโลก ปฏิรูปศาสนาที่เพื่อจะเป็น Nonconformists จะได้มีฐานะเท่าเทียมกับพวกราชและกลิลิคัน แต่จะไม่มีการปฏิรูปความเป็นอยู่ของกรรมกร เพราะจะทำให้ผลประโยชน์คนเงยลดลง ชนชั้นกลางขัดขวางประชาธิปไตยที่เพื่อจะให้สิทธิออกเสียงแก่กรรมกร ขัดขวางการจัดตั้งสหพันธ์ กรรมกรเพื่อจะทำให้ลูกจ้างของตนแข็งแกร่งเกินไปและการปฏิรูปสังคมเพื่อจะต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้น แต่สิ่งที่ดีก็เกิดขึ้น เช่น การเลิกทาส (ค.ศ 1833) การช่วยเหลือคนจน (Poor Law 1834) การปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่น (Municipal Corporation Act 1835) กฎหมายปฏิรูปการค้า ปฏิรูปโรงงาน การปฏิรูปด้านการศึกษา เป็นต้น

พระราชนูญยุคปฏิรูปปี ค.ศ. 1832 ได้มีผลทำให้ระบบพระราชการเมืองของอังกฤษเปลี่ยนไป นั่น พระคvikและทอร์เบลลี่นั่นซึ่งเป็นเครื่องเรือนที่พระคvikในมือคลอดจนได้หัวหน้าพระคคินใหม่ ทอร์เบลลี่นั่นซึ่งมาเป็น พระคณนุรักษ์นิยม ในขณะที่พระคvikได้ซื้อเสรีนิยม อย่างไรก็ตามซึ่งของพระคvikยังคงมีความหมาย แต่เพียงชื่อ ในทางปฏิบัติพระคณนุรักษ์นิยมนี้ซึ่งตามความเข้าใจเดิมเป็นของพวกรชั้นสูงได้ปรับ ตัวเองให้เข้าได้กับภาวะใหม่ที่เรียนร้อย ถึงกับแสดงความคิดเห็นว่าควรจะมีการปฏิรูปกันต่อไปอีก ขณะเดียวกันพระคvikและกลุ่มหัวรุนแรงซึ่งเคยร่วมมือกันทำการปฏิรูปกลับไปมีความคิดเก่า ๆ ไม่ต้อง การเปลี่ยนแปลงสักภาพสังคมต่อไป เช่นแม่ค้อลี บุคคลสำคัญของฝ่ายเสรีนิยมประการศร่า การออกเสียง เลือกตั้งทั่วไปไม่เหมาะสมไม่ว่าจะสำหรับการปกครองรูปไหน ๆ หรือจอนน์ รัสเซลล์ผู้คิดว่า พระราชนูญยุคปฏิรูปเป็นการปฏิรูปชั้นสุดท้ายแล้ว โดยสรุปแล้วไม่มีใครต้องการจะก้าวหน้าต่อไปให้ถึงประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

ทว่าทุกอย่างยังคงดำเนินต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง เพราะยังคงมีผู้ไม่พอใจการเปลี่ยนแปลง แบบคริสต์ ชาลส์ ชาลส์ (Charles) เรียกได้ว่าอยู่ในแนวหน้า Chartist เป็นขบวนการปฏิรูป การเมืองและสังคม ทั้งนี้เนื่องจากพวกรชั้นกรรมชั้นพิเศษหวังจากพระราชนูญยุคปฏิรูปที่ยังไม่ยอมให้

มิการเลือกตั้งโดยทั่วไป และพวกรชันชันกลังที่เคยร่วมมือกับกรรมกรต่อสู้กับพวกรชันสูงเมื่อมาได้ อ่านจากทำกรดขี้พวกรกรรมกรเหมือนกับพวกรชันสูงเคยทำ กรรมกรจึงคิดว่าตนถูกโง่ และคิดว่า พวกรชันกลังได้จลาจลจากการจากผลงานของคน ดังนั้น หัวพรรคเสรีนิยมและอนุรักษ์นิยมต่างต่อต้าน ที่จะขยายสิทธิออกเสียงเลือกตั้งให้กว้างไกลต่อไป พวกรกรรมกรจึงรวมตัวกันอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ได้มา ซึ่งสิทธิ์ดังกล่าว กลุ่มนี้ได้มาพบปะกันและได้วางกฎหมายข้อ People's Charter ในปี ก.ศ. 1838 บรรจุข้อเรียกร้อง 6 ประการ กล่าวคือ การเลือกตั้งทั่วไปลงคะแนนลับ ยกเลิกการจำกัดคุณสมบัติ ด้านทรัพย์สินของสมาชิกรัฐสภา ให้จ่ายเงินเดือนสมาชิกสภาก ให้มีการเลือกตั้งทุกปี และให้ปรับปรุง เขตการเลือกตั้งเสียใหม่ ข้อเรียกร้องนี้ได้เสนอเข้าสภานิติบัญญัติในปี ก.ศ. 1839 และ ก.ศ. 1842 แต่ก็ไม่ ประสบความสำเร็จแต่อย่างใด ถึงแม้ว่าลักษณะของ Chartism จะเป็นรูปการเมือง แต่ก็มีจุดมุ่งหมาย ปฏิรูปสังคมด้วยเห็นอกเห็นใจ จึงได้รับความร่วมมือจากสมาคมกรรมกรอื่น ๆ อีก ดังนั้นการเรียกร้องจึง เพิ่มความรุนแรงขึ้น จนถึงปี ก.ศ. 1848 ทางรัฐบาลถึงกับเตรียมกำลังต่อต้านถ้ามีเหตุการณ์รุนแรงขึ้น ซึ่งเหตุการณ์ไปตามที่คาดหมาย เมื่อกรกฎาคมปี 1848 จึงเกิดเหตุการณ์รุนแรงขึ้น กระชากจลักเกิดขึ้น และตามมา ด้วยการใช้กำลังปราบปรามอย่างรุนแรงของรัฐบาล

กฎหมายปฏิรูปปี 1867 ถึงแม้ขบวนการ Chartist จะถูกกำจัดไป แต่หลักการยังคงอยู่ ในใจของชาวอังกฤษ กลุ่มการเมืองต่าง ๆ ยังคงมีความต้องการขยายสิทธิ์การเลือกตั้งออกไปอีก ผู้นำ พรรคเสรีนิยมซึ่งมีแกลสโตร์นและไบรท์ (Bright) ได้เสนอว่า ไม่ควรจะหยุดยั้งการปฏิรูปเพียงแค่ พระราชนักขัยปี 1832 ดิสราร์ ซึ่งเป็นผู้นำของพรรคอนุรักษ์นิยมกล้ายืนแหน่งเบี้ยนของประชาชน เพาะร่วมต่อสู้กลุ่มนี้ชันชันกลังที่บริหารประเทศอยู่ ดังนั้นในระยะทศวรรษ 1860's การเรียกร้องให้ ปฏิรูประบบการเลือกตั้งจึงเริ่มขึ้น แต่ในครั้งนี้ไม่เหมือนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปี 1832 และจะไม่ใช่เป็น การต่อสู้ระหว่างพรรคการเมือง 2 พรรคอีกต่อไป แต่จะเป็นการต่อสู้ระหว่างผู้ต่อต้านและผู้สนับสนุน ของแต่ละพรรค

รัฐบาลชุดเสรีนิยมที่ปกครองอังกฤษในปี 1866 มีจาร์จาร์สเซลล์เป็นนายกรัฐมนตรีและ แกลสโตร์นเป็นสมาชิกที่มีอิทธิพล แกลสโตร์นผู้มีชื่อเสียงว่าเป็นแซมเบี้ยนการปฏิรูป ได้เสนอ พระราชนักขัยเรื่องสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งเข้ารัฐสภา แต่พระราชนักขัยต้องตกลงไปเพราการคัดค้าน ของพรรคอนุรักษ์นิยมและของสมาชิกเสรีนิยมบางคนซึ่งเกรงว่าจะมีผลทำให้เกิดระบบประชาธิปไตย ขึ้น และยังเมื่อรัฐบาลชุดอนุรักษ์นิยมภายใต้การนำของลอร์ดเดรบี้ (Lord Derby) และดิสราร์ผู้มีเสียง อิทธิพลเข้ามาริหารประเทศ ประชาชนจึงยังมีปฏิกริยามากขึ้น ดังนีกันว่าพรรคอนุรักษ์นิยมจะ ต้องยึดข้อความในขบวนการทางประชาธิปไตย ภาพเหตุการณ์ปี 1832 จึงเกิดขึ้นอีก และดิสราร์ก็สรุปว่า ถึงเวลาของการเปลี่ยนแปลงแล้ว ปี 1867 ดิสราร์เสนอพระราชบัญญัติออกเสียงเลือกตั้งแบบข้อ

แก๊สตสโตร์เข้าสู่ภาคอีก เพื่อจะให้กรรมการได้มีสิทธิบังคับรายละเอียดในพระราชบัญญัติที่ต้องดำเนินการ เงินของผู้มีสิทธิเลือกตั้งจาก 10 ปอนด์มาเป็น 5 ปอนด์ จะมีผลทำให้ผู้มีสิทธิเพิ่มขึ้นอีกเท่าตัว และสิ่งที่จะเกิดขึ้นจะทำให้กรรมการในเมืองมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทุกคน ส่วนรายละเอียดอื่นก็มีอาทิการปฏิรูปเขตการเลือกตั้งใหม่ เป็นต้น เป็นที่น่ายินดีที่สิราร์เริซความสามารถของพระราชบัญญัติผ่านรัฐสภาอย่างมาได้ แต่กฎหมายนี้ก็ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากผู้ต่อต้านค่างๆ นานา เช่น “leap in the dark” และ “Shooting Niagara” เป็นต้น อย่างไรก็ตาม กฎหมายปฏิรูปนี้ 1867 เห่ากันเป็นการผ่อนสั่งระยะที่ 2 ที่อังกฤษจะเข้าสู่ระบบประชาธิปไตย

แก๊สตสโตร์มได้มีชื่อเสียงเฉพาะกฎหมายการปฏิรูปการเลือกตั้งฉบับนี้ 1866–1867 เท่านั้น จากผลการทำงานของท่านผู้นี้ อังกฤษได้มีกฎหมายปฏิรูปที่สำคัญอีกหลายฉบับ ก่อตัวคือ Foster Education Act ค.ศ. 1870 ซึ่งทำให้เกิดการก่อตั้งการศึกษาภาครัฐคับขัน โดยยังให้เห็นว่าการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในภาวะการปกครองประชาธิปไตย จึงได้มีการสร้างโรงเรียนขึ้นตามชุมชนโดยทั่วไป ตลอดจนการปรับปรุงบริการสวัสดิการของประชาชน จนออกจากนั้นก็มี Practices Act 1883 และ Reform Bill of 1884 (ลดจำนวนเงินที่จำกัดสิทธิออกเสียงลงอีก)

รัฐบาลอะลเวส ค.ศ. 1867-1914 ระบบการปกครองของอังกฤษเป็นแบบรัฐสภา จึงยังคงมีพระมหากษัตริย์ ตามทฤษฎีพระองค์ทรงมีอำนาจสูงสุด ปกครองประชาชนโดย “grace of God” แต่ในทางปฏิบัติพระมหากษัตริย์จะไม่เข้ามาแทรกแซง หรือใช้อิทธิพลต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการ ไม่มีสิทธิจะบังคับกฎหมาย หรือแต่งตั้งคณะกรรมการประจำประเทศของค์เป็นเพียงแต่หุ้นเชิด ไม่มีอำนาจแต่อย่างใดในระบบการเมืองของอังกฤษ อย่างไรก็ตามสถาบันกษัตริย์เป็นสัญญาสักขีพยานที่รวมความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประเทศและของจักรวรรดิอาไว้

คณะกรรมการมีลักษณะเป็น party government นายกรัฐมนตรีผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าคณะกรรมการได้รับการแต่งตั้งจากพระมหากษัตริย์โดยการที่สามารถคุณเสียงข้างมากในรัฐสภาไว้ได้ คณะกรรมการจะเป็นบุคคลผู้สังกัดพรรคการเมืองเดียวกัน ระบบคณะกรรมการของประเทศอังกฤษจะมีสภาพเป็น union of powers ในขณะที่ของเมริกันเป็นแบบ “separation of powers” คณะกรรมการใช้อำนาจบริหาร ด้วยการวางแผนนโยบายการปกครอง แต่ตั้งบุคคลสำคัญในการบริหารประเทศพร้อมกันนั้นก็ใช้อำนาจนิติบัญญัติด้วยการผ่านกฎหมายฉบับสำคัญ ๆ ออกมายัง รัฐบาลมีสิทธิจะออกเสียงไม่ไว้วางใจคณะกรรมการ หรือไม่ผ่านกฎหมายที่รัฐบาลเสนอมาได้ แต่พระมหากษัตริย์ก็มีสิทธิจะให้ทั้งรัฐบาลถูกลาออกและยุบสภาล่างไว้เช่นกัน อย่างไรก็ตามเมื่อมีการเลือกตั้งทั่วไปกันใหม่และสามารถใหม่ที่เข้ามามีสิทธิลงคะแนนเสียงรัฐบาลชุดเดิมอีกได้

รัฐสภาประกอบด้วยสภานุสูง (House of Lords) และสภานิติบัญญัติ (House of Commons) สภานุสูงเคยมีบทบาทมากในอดีตแต่ได้เสื่อมความสำคัญลงมาเรื่อยๆ จนถึงปี 1911 ตาม Parliament Act ที่แก้ไขยับยั้งกฎหมายได้เที่ยง 2 ปี เท่านั้น ส่วนสภานิติบัญญัตินั้น จากการเป็นคณะกรรมการที่ใกล้ชิดพระมหากษัตริย์กันมีความสำคัญเพิ่มขึ้น จนในที่สุดมาเป็นคณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่ตั้งแต่การเงินของประเทศ จึงกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการขัดขวางหรือสนับสนุนการบริหารของคณะรัฐบาล ได้ทำลายอำนาจสมบูรณ์ผู้ชายเดียว ไม่ใช่ผู้ชายที่มาจากทางการเลือกตั้งทั่ว ๆ ไป (universal manhood suffrage) และอยู่ในตำแหน่งได้คราวละ 5 ปี อาจถูกยกยุบสภาก็ได้ด้วยคำสั่ง (อย่างมีเหตุผลหรือไม่มีเหตุผลก็ตาม) ของรัฐบาลโดยพระบรมราชโองการของพระมหากษัตริย์ ทว่าพระราชนูญยังคงมีอำนาจตัดสินใจของรัฐบาลไม่เสียหาย ซึ่งก็เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่มีการต่อต้านและตัดสินใจของผู้ชายที่มีอำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจ ซึ่งมีผลต่อสังคมและประเทศ ให้มีการตัดสินใจของรัฐบาลโดยไม่เสียหาย ไม่ว่าจะเป็นสภานุสูง พระมหากษัตริย์ หรือศาลฎีก ที่ต้องการให้สภานิติบัญญัติเป็นสภานุสูงที่มีอำนาจใหญ่ที่สุดในประเทศ เพียงแต่ต้องได้รับการสนับสนุนจากสภานิติบัญญัติ แต่ไม่สามารถตัดสินใจได้โดยตัวเอง

อังกฤษไม่มีรัฐธรรมนูญที่เจาะจงไว้เป็นลายลักษณ์อักษร การตัดสินใจของรัฐสภาจึงขึ้นอยู่ กับเสียงส่วนใหญ่ ซึ่งมีพื้นฐานอยู่กับกฎหมาย ประเพณีและข้อตกลงเก่า ๆ เช่น Magna Carta, Bill of Rights, Reform Bills เป็นต้น กล่าวได้ว่ารัฐบาลของอังกฤษเป็นประชาธิปไตย สังคม อังกฤษต้องเป็นอภิสานาธิปไตย ในมีประเทศไหนในยุโรปที่มีการแบ่งชนชั้นกันด้วยเรื่องครอบครัวและทรัพย์สมบัติมากเท่ากับอังกฤษแต่ชาวอังกฤษที่ว่าไปก็ยังเคราะห์ชนชั้นพากชั้นสูง ชนชั้นด้านของชนชั้นสูงในแง่ที่ว่าเป็นคนหัวก้าวแต่ไม่ใช่เป็นหัวปฏิกริยา อาจจะมีปฏิกริยาต่อต้านชนชั้นสูงบ้างแต่หลังจากมีกฎหมายปฏิรูปสังคมอ่อน化ความคิดค่าง ๆ เหล่านั้นก็หายไป

พระราชกรณียกิจที่สำคัญที่สุดคือ อนุรักษ์นิยมและเสรีนิยมมีลักษณะของคนเองโดยเฉพาะ สมาชิกของกลุ่มนอร์วักชันนิยมจะเป็นพากชั้นสูงมีฐานะสูง หรือเป็นเจ้าของที่ดิน หรือเป็นพระ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าจะเป็นพวกหัวก้าวหรือที่มีเจตนาจะขัดขวางการพัฒนาของประเทศ ในระหว่างที่พระคอนธอร์วักชันนิยมมีอำนาจ ได้มีกฎหมายปฏิรูปสังคมอ่อน化จัดตั้ง อาทิ Catholic Emancipation, Factory Act, Reform Bill of 1867 และ Irish Land Acts ดังนี้เป็นต้น ถึงแม้ว่าโดยทั่วไปพระคอนธอร์วักชันนิยมจะสนใจเกี่ยวกับอาณาจักรและภาระต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ต้องการจะยืนยันอำนาจของอังกฤษว่าเป็นหนึ่งของโลกด้วย ที่สำคัญที่สุดคือการต่อต้านชนชั้นกลางที่มีความต้องการ ทำการปฏิรูปสังคมอย่างแรงกล้า จึงไม่สนใจเรื่องการต่างประเทศและการสร้างจักรวรรดินัก แต่ถ้าจะกล่าวกันว่าที่จริงคืออังกฤษที่แท้จริงมีหัวอันธอร์วักชันนิยมมากกว่า เพราะคะแนนเสียงส่วนใหญ่ที่พระ

เสรีนิยมได้มาในรูปแบบจากสกอตแลนด์และเวลส์ (Celtic fringe) และถ้าจะได้เสียงคนอังกฤษก็จะได้จากพวกกรรมการเท่านั้น

ถึงแม้การเมืองจะเป็นระบบของพาร์ค แต่อังกฤษก็ยังมีพาร์คการเมืองเด็กๆ อีนๆ อีกเช่น Irish Nationalists เป็นต้น

สมัยของพาร์คอนุรักษ์นิยม (The Conservative Era ค.ศ. 1895-1906) ดิสราเวลล์ชีวิตในปี ค.ศ. 1881 ซึ่งเป็นระยะที่พาร์คอนุรักษ์นิยมมีอำนาจมาก คณะรัฐบาลชุดใหม่ประกอบด้วย ชาลลิสเบอร์ (Marquis of Salisbury) ผู้เป็นเชื้อสายของซีซิล (Cecil) ที่มีชื่อเสียงในสมัยพระราชนิธิชาเบร์ เป็นที่น่าเสียดายที่ว่าชาลลิสเบอร์เป็นคนหัวแคน ไม่ค่อยมีความคิดก้าวหน้า นอกจากชาลลิสเบอร์ก็มี บัลฟอร์ (Arthur James Balfour หรือ Lord Balfour) และเชมเบอร์เลน (Joseph Chamberlain) ซึ่งก็มีลักษณะที่ขัดแย้งกัน ในขณะที่บัลฟอร์สนับสนุนปรัชญา แซมเบอร์เลนกลับมีลักษณะแบบนักธุรกิจที่สนใจการเมือง ก้าวไว้และเจ้าเลี้ยง ถึงอย่างไรก็ตามนโยบาย อาณาจักรที่เคยประสบความสำเร็จมาอย่างดี ยังทำให้ประชาชนให้ความสนับสนุนพาร์คอนุรักษ์นิยม อย่างท่วมท้นดังนั้นนโยบายต่างประเทศจึงยังเป็นเรื่องจักรวรรดินิยมเช่นเดิม ลักษณะทั่วไปจึงเป็น การรุกราน ทำสงครามบัวร์ ขัดกับฝรั่งเศสกรณีฟ้าโซดา ขัดแย้งเรื่องพรมแดนเรื่องพรมแดน กับเวนซูเวลล่า (ค.ศ. 1895) ยังทำสงครามกับสหราชอาณาจักรนีดี้ขัดต่อวาทะมอนโร (แต่ก็คลองกันได้) ด้านเหตุการณ์ภายในยังเป็นเรื่องไอร์แลนด์ พาร์คอนุรักษ์นิยมต่อต้าน Home Rule อย่างแข็งขัน แต่ในที่สุดก็จำเป็นต้องประนีประนอมบางสิ่งบ้าง ค.ศ. 1898 ได้ยอมรับสภากองท้องถิ่นที่เป็นของคนพื้นเมือง หลังจากนั้นก็ยังออกกฎหมายปฏิรูปที่ดิน (ค.ศ. 1891, 1903) กฎหมายปฏิรูปที่สำคัญอีก County Councils Act ค.ศ. 1888 ซึ่งมีผลให้เกิดการก่อตั้งสภาท้องถิ่นในระดับชนบท แต่ปฏิริยาที่ยังคงมีอยู่ อย่างเช่นที่ค่าไถ เรียกว่า "Condition of England question" นอกไปจากนี้พาร์คอนุรักษ์นิยมหันความสนใจต่อเหตุการณ์ภายในประเทศ ดังนั้นในการเลือกตั้งของปี 1905 พาร์คเสรีนิยม จึงได้ชัยชนะไป

สมัยผู้นำคนใหม่ (The Liberal Era ค.ศ. 1906-16) รัฐบาลเสรีนิยมในสมัยนี้ได้ให้ความร่วมมือกับพาร์คกรรมกรซึ่งปราศจากตัวขึ้นในปี 1905 บุคคลสำคัญในรัฐบาลชุดใหม่ได้แก่ แบนเนมัน (Sir Henry Campbell-Bannerman) ผู้เข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีจนถึงปี 1908 และต่อมาด้วยแอสคิวท์ (Herbert Henry Asquith) นอกจากนั้น มีวินสตัน เชอร์ชิล และลอร์ด เกร เบินตัน สมัยนี้ได้ชื่อเป็นยุคที่มีผลงานเด่นๆ มาก มีกฎหมายหลายฉบับที่มีลักษณะเป็นการปฏิริยาเปลี่ยนแปลงสังคม ตลอดจนรูปแบบการเมืองระหว่างประเทศ ผลงานที่แก้ผลประโยชน์โดยย่าง

ต่อสู้มา ไม่ว่าในด้านเศรษฐกิจทางการเมืองขั้นตีรวมทางศาสนา หรือเศรษฐกิจเปลี่ยนมาในรูปที่รุนแรงขึ้น ด้านเศรษฐกิจพยาบาลอย่างไปสู่สังคมนิยมเพื่อชนชั้นต่ำของสังคม กลุ่มสังคมนิยมและพวกชนิดคัดถั่งซึ่งเคยปฏิบัติงานในรูปช่วยเหลือให้คนได้มีการทำงานอย่างเบ็ดเตล็ด ยังกว่านั้นยังแสดงออกถึงการท้าทายชนชั้นกลางอย่างรุนแรงชนิดที่ไม่เคยทำมาก่อน นโยบายเสรีนิยมของอังกฤษเริ่มจะหนักขึ้น รัฐเข้ามามีบทบาทสำคัญเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มกรรมกร ตลอดจนน้องกันผลประโยชน์ของชนชั้นอื่น ๆ มา กัน

การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและสังคม เมื่อเริ่มแรกที่อังกฤษเปลี่ยนสภาพมาเป็นประเทศอุตสาหกรรมในศตวรรษที่ 19 นั้น ระบบเศรษฐกิจเป็นแบบพาณิชย์นิยมพ่อค้าต้องประสบกับน้ำหนาเรื่องกำแพงภาษี การแทรกแซงของรัฐบาล ยังกว่านั้นหสตจากนี้ ค.ศ. 1815 พากเจ้าของที่คืนเข้ามามาโดยความคุณรัฐสภาได้ออก Corn Law ซึ่งห้ามการส่งข้าวเข้าประเทศยกเว้นกรณีที่เกิดขาดแคลนภายใน หรือเมื่อราคาน้ำดีถึงตัวสูงมากพอที่ชาวนาเมร้ายได้มั่นคงแล้ว แม้ต่อมาได้ปรับปรุงเป็นว่าให้สินค้าต่างประเทศเข้ามาได้ โดยจะเก็บภาษีต่อภาระภาษีรายในสูง และจะเก็บภาษีสูงถ้าราคากายในต่าง แต่ก็ต้องมีอนุญาตให้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจยังคงไม่ดีขึ้น ตามสถิติได้ระบุว่า หนี้สินของรัฐบาลเพิ่มขึ้นมากในระยะ ค.ศ. 1783—1815 จาก 231.000,000 ปอนด์มาเป็น 861,000,000 ปอนด์ ประชาชนต้องแบกภาษีในขณะที่สภาพเศรษฐกิจกลับชราลง จึงมีคนเป็นจำนวนมาก อาทิ เมนเชน (Bentham) มีความเห็นว่าสภาพที่เกิดขึ้นเหล่านี้เป็นเพรากการใช้นโยบายแทรกแซงของรัฐในด้านการค้าตั้งนี้ไม่ว่าจะเป็น Navigation Laws ซึ่งเป็นกฎหมายของนโยบายอาณาจักรที่ระบุว่า เรือของต่างชาติไม่มีสิทธิเข้าสู่น้ำดีของอาณาจักร หรือ Corn Laws ได้ถูกใจโดยย่างหนักในช้อกต่อหน้าที่ว่าเป็นอุปสรรคในการเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ทางการอุตสาหกรรมของอังกฤษเอง เนื่องจากชีวิตของคนอังกฤษแหวนไว้กับการค้าต่างประเทศ ดังนั้นในครึ่งแรกของศตวรรษที่ 19 กฎหมายปฏิรูปเพื่อจะนำอังกฤษเข้าสู่การค้าเสรีจริงเริ่มขึ้น ได้มีขบวนการเรียกร้องให้รัฐบาลเลิกสัมนโยบายพานิชนิยมขึ้นอย่างกว้างขวาง กลุ่มนี้ผู้เห็นด้วยให้ข้อคิดเห็นว่า การค้าเสรีจะกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวทั้งการค้าภายในและภายนอก แต่ละชาติจะเลือกประกอบกิจการที่ตนเองถนัด ซึ่งจะมีผลให้ผลผลิตเพิ่มปริมาณและหั้งจะมีคุณภาพดีขึ้น การแลกเปลี่ยนก็จะเป็นไปอย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่นอังกฤษมีความเชี่ยวชาญด้านห่อผ้าฝ้าย ทำผ้าขันสต็อกและพวกสินค้าอุตสาหกรรมหนัก ส่วนฝรั่งเศสก็ด้านผลิตผ้าไหม เนื้อไวน์ ส่วนรัสเซียเชี่ยวชาญด้านเกษตรบ้าไม้ และเฟอร์ ถ้าแต่ละประเทศผลิตสินค้าที่ตนถนัด ประชากรในโลกจะได้รับสินค้าที่มีคุณภาพดีที่สุด ในราคาน้ำดีที่สุด และผู้ซื้อ (ในต่างประเทศ) ถ้ายอมรับระบบการค้าเสรี จะได้รับสินค้า

ราคากุญช์ และยังขายสินค้าอาหารและวัสดุดินได้มากอีกด้วย และสำหรับอังกฤษถ้าใช้การค้าเสรี เวิร์สิน ค้าอังกฤษที่นำสินค้าอุดสาหกรรมไปส่งต่างประเทศ ชาจลันจะนำสินค้าวัสดุดินกลับมา เท่ากันไม่เสียผลประโยชน์ไปเลย Corn Laws เป็นกฎหมายที่ถูกโงมตือันดับแรก ก่อนวีค็อ วิชาร์ด คอบเดน (Cobden) และจอห์น ไบรท์ (John Bright) ได้ก่อตั้งสมาคมต่อต้าน Corn Laws ขึ้น และสนับสนุนการค้าเสรีอย่างเต็มที่ ทั้งสองคนโกรธตัวระบบกำแพงภาษีว่าเป็นมีศ่าจร้ายของชีวิตเศรษฐกิจ ทำให้ราคาอาหารสูงขึ้นโดยไม่จำเป็นและยังเป็นบีศ่าจร้ายด้านศีลธรรม เพราะทำให้ชาติต่าง ๆ มีความรู้สึกแข่งขันกันซึ่งจะนำไปสู่สังคม ซึ่งสำหรับการค้าเสรีแล้วจะสนับสนุนสนับสนุนค่าพาระหว่างชาติ เพราะทำลายเส้นพรมแดนที่แบ่งเชื้อชาติต่าง ๆ สมาคมนี้ได้รับการสนับสนุนจากคนแทนทุกกลุ่มในอังกฤษ ต่างเชื่อกันว่าการยกเลิก Corn Laws จะทำให้ราคาอาหารลดลง เท่ากันจะเป็นการลดค่าครองชีพให้ต่ำลง หรืออย่างน้อยก็จะไม่ถูกค่าวัสดุขึ้นมากไปกว่านี้ วัสดุดินต่าง ๆ ซึ่งอังกฤษมีอยู่น้อย ก็จะเข้าประเทศอังกฤษได้อย่างเสรีขึ้น อังกฤษไม่เกรงคุ้นแข่งด้านสินค้าอุดสาหกรรม เพราะการอุดสาหกรรมของอังกฤษก้าวหน้าไปไกลกว่าประเทศอื่น ๆ ในยุคเดียวกัน ยังไปกว่านั้นยังได้ประโยชน์ในเรื่องการเมืองส่วนตัวอีกด้วย

ค.ศ. 1845 อังกฤษต้องเผชิญกับการอุดทาก เนื่องจากการปลูกมันในไอร์แลนด์ล้มเหลว และการปลูกข้าวของอังกฤษก็ตกต่ำมาก ค่าครองชีพจึงสูงขึ้น ข้อเรียกร้องให้ซื้ออาหารจากต่างประเทศ จึงกลายเป็นสิ่งจำเป็น พิตรรุณทรัพยากรุกษ์นิยม ถึงจะสนับสนุนนโยบายกำแพงภาษี แต่สถานการณ์ที่บีบบังคับทำให้ต้องเปลี่ยนนโยบายไป นี้ 1846 พล ได้เสนอร่างกฎหมายยกเลิก Corn Laws โดยไม่ฟังเสียงคัดค้านจากกลุ่ม อย่างไรก็ตามระบบกำแพงภาษีสูงนี้ยกเลิกกันได้เกือบหมดก็ถึงนี้ ค.ศ. 1867

นี ค.ศ. 1870 เศรษฐกิจของอังกฤษอยู่ในสภาพที่รุ่งเรือง ประชาชนร่าเริงมีชีวิตอยู่อย่างสมบูรณ์พูลสุขแต่ขณะเดียวกันเป็นระยะที่ความเจริญด้านการอุดสาหกรรมมาถึงจุดสุดยอดและกำลังเริ่มตกต่ำลง การอุดสาหกรรมบางชนิดหยุดชะงัก บางแห่งถูกการผลิตลงอย่างน่าใจหาย ยังกว่านั้นอังกฤษก็มีได้อยู่ในสภาพภัยคุกคามที่อยู่ของวงการอุดสาหกรรมของโลกอีกต่อไป กำลังเผชิญกับคุ้นแข่งที่สำคัญได้แก่เยอรมันและสหราชอาณาจักร เนื่องได้จากตอนต้นศตวรรษที่ 20. ได้มีข่าวการปฏิรูปภาษีขึ้นเพื่อกันสินค้าของเยอรมัน จากคำพูดของโจเซฟ แซมเบอเนน ในปี 1903 ที่ "ให้เห็นว่าการค้าของอังกฤษตกลงอยู่ในสภาพเต็มที่" อัตราสินค้าข้าวเข้าสูงกว่าสินค้าข้าวอยุธยา และเรียกร้องให้ได้ระบบการค้าเสรีกันต่างประเทศเสียเพื่อประกันตลาดสินค้าอุดสาหกรรม และตลาดวัสดุดินของอังกฤษ และให้มีการตกลงร่วมมือกันในบรรดาประเทศสองกั้ดองกุญช์ที่เรียกว่า Imperial Preference อุดสาหกรรมทอผ้าซึ่ง

เป็นหลักของชีวิตเศรษฐกิจของอังกฤษกำลังถูกแข่งขันจากศูนย์การพาณิชย์สหราชอาณาจักร อังกฤษและอินเดีย อุตสาหกรรมด้านหินซึ่งเคยทำให้อังกฤษร่ำรวยมาในอดีตต้องพ้นคู่แข่งคือสหราชอาณาจักรและเยอรมัน ถึงแม้ว่า อัตราการผลิตของอังกฤษจะไม่ได้ลดต่ำลง แต่ประเทศคู่แข่งได้เพิ่มจำนวนการผลิตรวดเร็วขึ้นไป กว่า ในปี 1880 อังกฤษผลิตด้านหินถึง 46 เปอร์เซนต์ ของจำนวนด้านหินในโลกแต่ในปี 1910 ได้ ลดลงมาเป็น 24 เปอร์เซนต์ ซึ่งทั้งนี้ เพราะจำนวนด้านหินตามธรรมชาติมีจำนวนน้อยลง ขาดการ จัดการที่ดีตลอดจนขาดวิทยาการใหม่ ๆ อุตสาหกรรมเหล็กก็อยู่ในสภาพที่คล้ายคลึงกันในตอนกลาง พฤศจิกายนที่ 19 อังกฤษเคยเป็นยักษ์ใหญ่อย่างไม่มีใครเทียบได้ แต่ปลายศตวรรษเดียวกลับนั่นเองต้อง ตกมาเป็นรองสหราชอาณาจักรและเยอรมัน จากปี 1870 ถึง 1913 อัตราการผลิตเหล็กต่อกันจาก 50 มาเหลือเพียง 10% อังกฤษพ้อใจความเป็นผู้นำเฉพาะด้านพานิชย์นารี ซึ่งที่เป็นเช่นนั้นก็อาจประจุกับ สหราชอาณาจักรที่ต้องพัวพันกับสังคมงาน skliff เมือง การบูรณะประเทศตลอดทุ่มความสนใจกับการขยายเส้นทาง รถไฟที่อาจเป็นได้ ในปี 1913 เรื่องของอังกฤษได้เดินทางรับส่งสินค้าตั้งจำนวนครึ่งหนึ่งของโลก แต่ ถึงจะไม่มีสหราชอาณาจักรและเยอรมันนี้ อังกฤษก็ยังต้องเผชิญหน้ากับเยอรมันนี้ และเมื่อการค้าทาง ทะเลของอังกฤษเป็นเส้นตายเช่นเดียวกับการขยายทางรถไฟของสหราชอาณาจักร รัฐบาลจึงคิดว่ากำลังทางเรือ อังกฤษจะต้องไม่เป็นรองใคร ไม่ว่าจะเป็นยามสงบหรือสหกรณ์

สภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง การตอบรับของอังกฤษเรื่องนี้มีทั้งด้านเศรษฐกิจและการเมือง ได้กระทบต่อสถานภาพของชนกลุ่มน้อย กรรมการมิสภาคความเป็นอยู่ที่เจริญไม่ได้รับการเหลียวแล สภาพแรงงานเป็นแหล่งเพาะปลูก ชั่วโมงการทำงานก็เพิ่มขึ้นจาก 12 ช.ม. เป็น 16 ช.ม. แต่ อัตราค่าจ้างแรงงานกลับต่ำอยู่ในสภาพที่จะลดลง ขนาดที่ว่าสามารถในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นพ่อ แม่ ลูก ต้องช่วยกันทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมหมู่ๆ กัน จึงจะพอมีอาหารกินประจำทั้งชีวิตอยู่ได้ ใน บางแห่งผู้หญิงและเด็กก็ต้องทำงานชุดค่าหินถึงวันละ 13 ชั่วโมง เมื่อเริ่มแรกที่เดียวงานประจำนี้ เป็นของพวกเด็กยากจนที่อาศัยอยู่ในบ้านคนจน แต่เมื่อต่อมาแรงงานขยายกว้างขึ้น เด็กทั่วๆ ไปก็ ต้องมาประจำกับอาชีพดังกล่าวด้วยเด็กอายุเพียง 5—6 ช่วงต้องอาศัยอยู่กับบ้านรวมช้าง ๆ โรงงาน ต้อง รับสภาพทรุดจากนายจ้างมิตรไมตรีไปกว่าทาง ลักษณะคิดเห็นจะมีไทยเท่ากับประจำของอาชญากรรม และ ลักษณะจะได้จะถูกดีไซน์ด้วยเครื่องจักรที่ทำงานอย่างปราศจากความปรานี แทนจะกล่าวได้ว่า ไม่มีนายทุนคนไหนสนใจพึ่งค่าวิจرونของกรรมการ ต่างมุ่งแสร้งหาผลกำไรทางการค้าเป็นที่ตั้งในตอน ต้นศตวรรษที่ 19 ค่าครองชีพได้ถูกตัวขึ้นสูงขึ้น แต่อัตรารายรับของกรรมกรมิได้เปลี่ยนแปลงไปแต่อย่าง ใด และถ้าจะเปลี่ยนแปลงก็จะเป็นไปในด้านกลับกันมากกว่า ความเห็นแก่ตัวของพราหนาทุนยังเพิ่ม มากขึ้น โดยการเล่นงานผู้ชายออก และขังผู้หญิงและเด็กเข้ามานแทนที่เพื่อจะได้จ่ายค่าแรงงานให้

น้อยลง ในช่วงนี้จึงมีเรียงเรียกวังให้รู้เข้าช่วยเหลือ ในปี 1795 จึงมีโครงการช่วยเหลือคนจนขึ้น เรียกว่า Speenhamland System โดยแทนที่จะส่งคนจนเข้าอยู่ในบ้านเช่นเดิม รัฐบาลได้จ่ายเงินช่วยเหลือ ชั้นมาแทน แต่กลับเป็นผลร้าย เพราะนายจ้างยังคงค่าจ้างแรงงานให้ต่ำลงอีก และคนส่วนใหญ่ก็ต้อง มีชีวิตขึ้นอยู่กับเงินช่วยเหลือหรือเงินบริจาค จนปรากฏว่ามีคนจนที่ต้องการความช่วยเหลืออยู่ถึง 1 ใน 4 ของประชากรทั้งหมด

ในตอนต้นศตวรรษที่ 20 ตามสถิติปรากฏว่ามีประชากรเพียง 3 เปอร์เซนต์เท่านั้นที่จัด ว่าร่ำรวย 9 เปอร์เซนต์พอมีพอ กิน และอีก 88 เปอร์เซนต์เป็นกลุ่มคนยากจนเท่ากับว่ามีคนเพียง 12 เปอร์เซนต์ที่ได้ใช้ความร่ำรวยของชาติที่มีอยู่ คนเป็นจำนวนนับล้านที่มีชีวิตอยู่อย่างแร้นแค้น อดอยากและเผชิญกับโรคภัยไข้เจ็บ จะเห็นได้จากมีนักเขียนหลายคนเสนอให้มีการปฏิรูปสังคม เช่น Sidney และ Beatrice Webb, Charles Booth, George Bernard Shaw, L.G. Chiozza money และ นักหนังสือพิมพ์ Robert Blatchford (ผู้เขียน *Fabian Essays in Socialism* 1889) และบทความ "The Charlon" คนเหล่านี้แสดงทัศนคติว่าให้เห็นถึงความอยุติธรรมของสังคม พร้อมทั้งเสนอแนว ความคิดแบบ Manchester School ที่ยังว่ารัฐบาลควรเป็นตัวจัดการสักครู่ในการเข้าจัดการช่วยเหลือ ทว่าอย่างไรก็ตามมิได้หมายความว่าอังกฤษจะคิดหันระบบเศรษฐกิจเป็นสังคมนิยม

หลังจากการล้มเหลวของพวksang.comนิยมในปี 1848 นักสังคมนิยมของอังกฤษได้พยายาม ค้นหาวิธีเฉพาะของตนเอง ไม่เห็นด้วยกับการปฏิรูปและการต่อสู้ด้วยแรงงานของ Marse กลับรับแనวความ คิดของนักเขียนอเมริกัน ชื่อ เฮนรีจอร์จ (Henry George) ซึ่งยอร์จไม่ใช่นักสังคมนิยมเป็นแต่เพียง ต้องการกำจัดความจน ซึ่งเห็นได้จากหนังสือ *Progress and Poverty* (ค.ศ. 1879) ที่แนะนำให้รัฐบาล เก็บภาษีอุดหนุนการให้สูงขึ้นเป็นต้น ชาวอังกฤษแสดงทัศนคติไม่เห็นด้วยกับการปฏิรูปและการต่อสู้ ด้วยแรงงานตามแบบของมาร์กซ์ นอกจากนั้นรัฐบาลอังกฤษยังปรับแก้ความคิดปฏิรูปสังคมจากประเทศ เยอรมัน ในต้นศตวรรษที่ 20 นี้ได้มีกฎหมายปฏิรูปสังคมออกมาหลายฉบับ เช่น Factory Act (1902) ซึ่งระบุว่าเด็กที่มีอายุระหว่าง 12–18 ปี จะต้องมีช่วงการทำงานที่จำกัด ต้องมีวันพักผ่อน ได้รับเงินส่วนเวลาและอาหาร จะต้องมีการตรวจสุขอนามัยของโรงงาน ยังกว่านี้ในปี 1906 รัฐสภา ยังออก Mine code ห้ามจ้างผู้ที่อยู่ในบ้านทำงานในเหมือง และให้มีการตรวจสอบการทำงานของ กรรมกรเหมืองถ้วนหนั่น เป็นต้น และตามกฎหมายของปี 1908 ได้ระบุเพิ่มเติมอีกว่า กรรมกรเหมือง จะทำงานเพียงวันละ 8 ช.ม. เป็นสูงสุด

บัญหาการว่างงานเป็นเรื่องใหญ่พอ ๆ กับค่าแรงงานต่าหรือซึ่วไม่การทำงานที่ยawnan หรือการใช้แรงงานเด็ก ในศตวรรษที่ 19 อัตราการเพิ่มประชากรของอังกฤษเฉลี่ยหน้าการก้าวหน้าทางอุตสาหกรรม ทุกคนยินดีจะมีงานทำมากกว่าจะมาเรียกวังค่าจ้างแรงงานให้สูงขึ้น สภาพการว่างงานจึงเป็นสิ่งที่เราวัยมากที่สุด เห็นอีกกว่านั้นการว่างงานมิได้เกิดจากการทำงานไม่มี จนนายจ้างไม่เต็มใจที่จะจ้างอีกต่อไป แต่เป็นเพรเวกกรรมการเหล่านี้ได้รับอุบัติเหตุจนเกิดพิการทำงานไม่ได้หรือเป็นเพรเวเจนป่วย ชาวภาค สมร์ด ยอร์จ เห็นว่ารัฐบาลจะต้องเข้าประกันสภาพว่างงานเหล่านี้ จะปล่อยให้กรรมกรอยู่ในความกรุณาของนายทุนหรือการอุตสาหกรรมบุคคลใหม่ย่างเดียวไม่ได้ กฎหมายปฏิรูปสังคมจึงออกมาเป็นระยะ ๆ กล่าวคือ ค.ศ. 1906 มี Workmen's Compensation Act ที่ระบุให้เจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมรับผิดชอบต่อกรรมกร ค.ศ. 1908 Old Age Pensions โดยให้มีการจ่ายเงินบำนาญแก่กรรมกรที่มีอายุเกิน 90 ปี ซึ่งเงินทุนทั้งหมดจะมาจากรัฐบาล (จึงถูกโภมดีจาก) ค.ศ. 1909 Minimum Wage Law และค.ศ. 1911 National Insurance Act ซึ่งประกันหักภาษีเบี้ยยังชีพ อุบัติเหตุ และการว่างงานอื่น ๆ ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ก็ได้รับการวิจารณ์กันมาก อาทิกลุ่มนุรักษ์นิยมเห็นว่าเป็นการละเมิดเสรีภาพส่วนบุคคล ในขณะที่ส่วนกลุ่มเสรีนิยม เห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับคนจน

นอกจากด้านการเมือง การค้า การอุตสาหกรรม และสภาพสังคมกรรมการแล้วก็ปฏิรูปยังก้าวลึกเข้าไปด้านอื่น ๆ อีก เช่นการศึกษา ศาสนา และด้านอื่น ๆ แม้แต่ด้านวรรณกรรม

การศึกษาที่นับว่าอยู่ในสภาพที่เลวร้าย ส่วนใหญ่ของชนชั้นต่าไม่สามารถอ่านและเขียนหนังสือได้ ครูได้ค่าจ้างแรงงานต่าอย่างน่าใจหาย และยังถูกพวกชุมชนทางกีดกันมิให้การศึกษาขยายตัวได้อีก เพราะเกรงไปว่าถ้าพวชชนชั้นต่ามีการศึกษาดีขึ้น การปฏิวัติจะเป็นสิ่งตามมาในปี 1807 Samuel Whitbread ได้เสนอให้รัฐบาลก่อตั้งระบบการศึกษาภาคบังคับขึ้น และย้ำว่าการศึกษามิได้สอนให้คนชัวร์รัย แต่จะทำให้กล้ายเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรม จะเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ

เสรีภาพในการพิมพ์ได้มีตั้งแต่ปี 1695 ก็จริงแต่นั้นเป็นเพียงทฤษฎี ทุกอย่างยังคงมีอุปสรรค และโดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือพิมพ์มีราคาแพง ทั้งนี้เนื่องจากยังเกรงกันว่าถ้าขยายในราคาก็จะทำให้ชนชั้นต่าห้ามอ่านได้ ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความไม่สงบขึ้น การทำหนังสือพิมพ์จึงออกมานิรูปของส่วนตัว หรือเฉพาะกลุ่มมากกว่า แต่ถึงกระนั้นคุณภาพของหนังสือพิมพ์ยังไม่ดีนัก

ด้านกฎหมายการลงโทษก็เป็นบัญหาอีกเรื่องหนึ่ง อาทิเช่นถ้าหากลักทรัพย์เป็นอาชญากรรม แม้จะเป็นทรัพย์สินมีค่า้อยเพียง 5 ชิลลิงก์ต่ำ สภาพในคุกก็เร渥มาก เรียกว่าเด็กเข้าไปในคุกเพื่อศึกษาอาชญากรรมชั้นสูงขึ้น มิได้เป็นแหล่งช่วยคนให้คืนดีขึ้นแต่อย่างใด

แม้แต่ด้านศาสนาที่มีการปฏิรูปเช่นกัน ต้นศตวรรษที่ 19 ขบวนการอีแวนเจลิกอล (Evangelical) ในวัดองค์ลิคัน กลุ่มนี้มีข้อเรียกร้องเช่นเดียวกับกลุ่มเมธอดิส (Methodist) ที่เรียกร้องให้คนอ่านพระคัมภีร์อย่างเข้าใจ ให้ทำตามคำสอน แต่อย่าไปยึดถือหุ่มภูมิและหุ่นเทความเชื่อไปอยู่ที่พิธีกรรมทางศาสนาเพียงอย่างเดียว แต่โดยทั่วไป จะยังยอมรับหลักการของแบงกสกิน เพียงแต่ต้องการจะไข่ใจบุคคลทางศาสนาบางกลุ่มที่ทำตัวไว้เหมือนสมไม่ทุ่มเทตัวเองเพื่อศาสนาอย่างแท้จริงเท่านั้น

Oxford movement จัดเป็นขบวนการที่สองแต่เป็นกลุ่มข่าวที่ต้องการปฏิรูปของกลิคันให้เป็น High Church อย่างแท้จริง ให้ปรับปรุงการประกอบพิธีการศาสนาและอื่น ๆ ให้เป็นแคเชอริค เพิ่มขึ้น กลุ่มที่ 3 เรียกว่ารุนแรงที่สุดคือ Christian Socialists ซึ่งมี Charles Kingsley เป็นผู้นำสำคัญ กลุ่มนี้มีความเชื่อว่าต้องก้มมีระเบียบอยู่ เพราะคำสอนของพระคริสต์ ซึ่งนั่นหมายความว่าความยากจนและความชั่ว rá ต่าง ๆ ก็ควรจะไม่มีเหตุอยู่ เพราะฉนั้นสมาชิกกลุ่มนี้จึงเสนอให้มีการปฏิรูปสังคม

มิใช่เพียงแค่ขบวนการปฏิรูปศาสนาในแง่ของหลักศิทธิธรรม และการนำศาสนาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเท่านั้น ศตวรรษที่ 20 เป็นศตวรรษที่ชี้ให้เห็นถึงการแยกตัวของศาสนาออกจาก การเมืองอย่างเด่นชัดบัญชาเริ่มขึ้นที่เวลส์ เนื่องจากชาวเวลส์ ส่วนใหญ่เป็นนักคอมฟอร์มมิส นักการเมืองฝ่ายเสรีนิยม ซึ่งมีนโยบายจะยกเลิกสิทธิพิเศษของพวกราษฎร อังกฤษ ให้ต่อไปโดยที่ชื่อ "ผู้อนุรักษ์นิยม" ได้ทำการคัดค้านอย่างหนัก เพราะเกรงว่าจะก้าวไปไกลถึงอังกฤษ ในค.ศ. 1912 พระราชบัญญัติจึงผ่านสภาฯ ออกมายield ให้แยกรัฐกับวัดในเวลส์ออกจากกัน ซึ่งจะมีผลให้พระนิยมอังกฤษเสียสิทธิในทรัพย์สินของวัด และเก้าอี้ในสภาสูงอีกด้วย เพราะรัฐบาลอังกฤษห่วงความสนใจไปอยู่ที่การอุดหนุนการเมือง เมื่อมาถึงศตวรรษที่ 20 บัญชาเรื่องการเกษตรจึงเกิดขึ้น ต้นศตวรรษที่ 20 ตามสอดคล้องประมาณปี 1901 หันหมดในอังกฤษและเวลส์รวมกันมีเจ้าของที่ดินเพียง 10,000 คน ส่วนในสกอตแลนด์จำนวน 9 ใน 10 ของที่ดินหันหมดเป็นของคนเพียง 1,700 คน หรือสรุปว่า 1 ใน 10 ของที่ดินในประเทศอังกฤษ (Great Britain) เป็นของคนเพียง 27 คน หันหมดเนื่องจากประเพณีเก่า ๆ ที่ระบุว่าที่ดินจะถูกแบ่งแยก จำนวนห้าอย่างไม่ได้ยิ่งกว่านั้นระบบเกษตรที่ยังคงเป็นแบบ Three Interest System ดังเดิม (เออร์ต คัน ท์ฟาร์ม แฟลตการ์มการที่ทำการในนา) ทั้ง ๆ ที่สถานการณ์แวดล้อมได้เปลี่ยนแปลงไปหมดแล้ว ที่ดินยังคงมาอยู่กับผู้เพื่อที่ดิน ในขณะที่กลับถูกหักหันให้รกร้างว่างเปล่า และทั้ง ๆ ที่ที่ดินมิใช่เม็ดด้านเศรษฐกิจอย่างเดียวแต่จะมีผลต่อฐานะการเมืองอีกด้วย จนไกลัจจะดึงความโถกครึ่งที่ 1 เมื่อรัฐบาลเป็นรัฐที่ก่อตั้งคราบระหว่างอังกฤษกับเยอรมันนี เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ รัฐบาลจึงเริ่มสนใจพัฒนาการเกษตรกรรม เพื่อป้องกันการถูกบีบคั้นและอังกฤษจะอดตาย ด้วยการทำนาของ ออร์ต บอร์จ รัฐบาลได้เพิ่มภาระภาษีโดยเฉพาะภาษีที่ดินที่รกร้างว่างเปล่าและพวงกนราวย โดยกล่าวว่า "สิ่งที่ต้องห้ามคือ 'พวงกนราวย'"

ความเปลี่ยนแปลงด้านวรรณกรรมของสุคิท托เรียนเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มีลักษณะพิเศษ ระยะแรกของศตวรรษที่ 19 วรรณคดีอังกฤษอยู่ในแบบโรมานติก นักประพันธ์ที่มีชื่อเสียงในระยะนั้นจะได้แก่ Shelley, Byron, Keats, Coleridge และ Wordsworth นักเขียนเหล่านี้ได้รับแรงดลใจจากการปฏิวัติเดียวกันกับนักเขียนฝรั่งเศสเมื่อกัน ทั้งนี้ เพราะสภาพอังกฤษหลังจากการรบหัวเรือรัฐ มีแต่บัญหาการปฏิวัติ แต่ย่างไรก็ตามนักเขียนเหล่านี้ยังไม่ทิ้งลักษณะนักเขียนโรมานติก อันแสดงถึงความรู้สึกชาร์มชาติในแบบมุ่งค่า ฯ การเอาตัวเองเข้าไปในเรื่องที่กำลังเกี่ยวพันอยู่ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกที่รุนแรง เช่นบทกวีของ Byron และของ Shelley เป็นต้น

ระยะหลังจาก ค.ศ. 1840 จนถึงศตวรรษที่ 19 วรรณคดีอังกฤษจึงเข้าสู่สุคิท托เรียน เป็นระยะที่ชนชั้นกลางขึ้นมา มีความสำคัญในการปกครองประเทศ การพัฒนาทางสังคมอันเนื่องมาจากการประทับของอุดมานาคน งานเขียนตลอดจนศิลป์ต่างพุ่งความสนใจอยู่ที่ศิลปะและสถาปัตยกรรม ให้ดีขึ้น แม้แต่เรื่องความรู้สึกนักคิดในใจคน จะได้เห็นข้อเขียนของ Dickens, Macaulay, Thackeray, Eliot โดยที่เรื่องวัสดุนิยมและความเห็นแก่ตัว เขียนประวัติศาสตร์ที่จะชี้ให้เห็นว่าพระคิท托เรียนเป็นพระคุณที่ดูดี แต่พระคุณริบ้อนน์ผิด และการแสดงออกถึงความผิดถูก หรือที่จะปรากฏในงานเขียนของ Carlyle และ Ruskin อีกเช่นกันและเพราะสังคมรับความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์เข้ามาใช้ ศาสตราจารย์ห้องเรียน ฯ ก็เพิ่มมากขึ้น งานเขียนจึงมีแนวโน้มไปสู่การเป็นประชาธิปไตยเพิ่มขึ้น เริ่มผูกพันเรื่องให้เข้ากับข้อเรียกร้องของประชาชน เช่นเขียนถึงเรื่องโศกนาฏกรรม หรือตกลงขั้นของคนส่วนใหญ่ในสังคมและเข้าร่วมกับขบวนการปฏิรูปสังคมและการเมือง ขณะเดียวกันอิทธิพลทางวิทยาศาสตร์ก็เข้ามามีผลต่อเนื้อเรื่องในวรรณกรรมด้วย เช่นทฤษฎีของดาร์วิน และอีกเล่ อาร์ เรื่องที่แสดงถึงการเริ่มนั้นและอุดมุ่งหมายปลายทางของมนุษยชาติที่มาจากการปฏิวัติ

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจก ในศตวรรษที่ 19 อังกฤษมีบัญหาอยู่ 3 เรื่องได้แก่เรื่องการห้ามคุ้ยในเรื่องสังคมและการเมือง ซึ่งจะเห็นได้จากใจความของกฎหมายปฏิรูปต่างๆ จะได้เห็นการสูญเสียอำนาจของสภานิติ อะจะได้เห็นการขยายความสำคัญของสมภันธ์กรรมการ บัญชาต่อนำ ได้แก่การปฏิรูปสังคมและพระราชกฤษฎากร กิจการ Corn Laws และการสนับสนุนของกฎหมายฉบับคงก่อตัว พระราชบัญญัติการศึกษา การเปลี่ยนแปลงด้านระบบภาษี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องรายได้ประชาชาติ ซึ่งจะมีผลก่อให้เกิดการพัฒนาและสมดุลย์ของสังคมภายหลัง ซึ่งสุดท้ายได้แก่บัญหารึเรื่องความมั่นคงของชาติและความสัมพันธ์กับต่างประเทศ ผู้มีอิทธิพลต่อการดำเนินนโยบายต่างประเทศของอังกฤษในศตวรรษที่ 19 คนแรกคือ จอร์ดอนปัลเมอร์สัน นักการเมืองชาวไอริช (Lord Palmerston) ปัลเมอร์สัน สังกัดพระคุณริบ้อนที่เข้าใจว่าจะสนับสนุนให้เกิดการฟื้นฟูในภาคภาษาอังกฤษ แต่ก็ต้องกันข้ามอังกฤษ กับนิยมนโยบายแห่งชาติ การฟื้นฟูในยุโรปผลด้วยช่องเขาเป็นที่แน่นอนว่าอังกฤษจะไม่มีศรัทธาเป็นตัว

เป็นตัวบีบีนคนเดียว หรือคลอดไป นโยบายจะเปลี่ยนแปลงได้ถ้าขัดกับผลประโยชน์ของชาติผลประโยชน์ของชาติจะมีอยู่ได้ โลกจะต้องมีสันติภาพ และสันติภาพของโลกจะมีได้ขึ้นอยู่กับภารกิจที่อังกฤษจะรักษาดูแลแห่งอำนาจในยุโรปได้นานเที่ยไถ ดังนั้นอังกฤษจะต้องขัดขวางข้อบังคับเบ่าว่าจะมีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงดุลย์อ่อนน้ำ ขณะจากนั้นจะต้องรักษาประเทศต่ำ (Low Countries) ให้เป็นอิสระไม่ให้ขึ้นอยู่กับมหาอำนาจประจำโลกได้ นโยบายของปัลเมอสตันไม่ใช่ของใหม่ เป็นสิ่งที่ศาสตราจารีทำมานานแล้ว เพียงแต่แสดงออกในรูปที่ต่างกันความหมายของคำว่า “อันตราย” ของศาสตราจารีหมายถึงขบวนการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ แต่ในครั้นนี้เป็นการค้า ดังนั้นรัฐบาลจะรักษาความเป็นหนึ่งเดียวของพื้นที่ รักษาอาณาจักรครุฑ์ไว้ให้พ้นจากการคุกคามของรัสเซีย รักษาเส้นทางเดินเรือไปอินเดีย อย่างไรก็ตามนโยบายด้านประเทศของปัลเมอสตันก็ยังมีหลักการ มิใช่จะดำเนินถึงผลประโยชน์ของบริเตนแต่เพียงประการเดียว เขาไม่นโยบายเข่นเดียวกับแคนาดาเรื่องเห็นด้วยกับลัทธิเสรีนิยม ชีวนิยมลัทธิและมนุษยนิยม จึงได้สนับสนุนขบวนการเสรีนิยมและชาตินิยมในต่างแดน แต่ก็จะให้การสนับสนุนขบวนการที่มีการปักครองโดยกษัตริย์เหมือนกัน

นโยบายของปัลเมอสตันมีความซับซ้อนอยู่ในตัวเอง จุดมุ่งหมายของปัลเมอสตันต้องการจะสร้างกลุ่มพันธมิตร ที่มีการปักครองแบบรัฐสภาขึ้นใหม่ในยุโรปมาเพื่อต่อรองอำนาจจากกลุ่มสันนิพันธมิตร ชนชั้นสหัสชาติ ตั้นนี้อังกฤษจึงเข้าสนับสนุนขบวนการปฏิวัติที่ไป ทั้งในอิตาลี สเปน เบอร์นัน และสวีเดน ซึ่งจะเป็นระยะที่รัฐบาลกลับกำจัดขบวนการประชาชาน (Chartist) ในประเทศ เช้าเคลย์บริราคต์ว่า “England is strong enough to brave consequences” อังกฤษไม่กลัวจะเผชิญกับภัยใดทั้งสิ้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นจะเป็นผลเนื่องมาจากการดำเนินนโยบายของเข้า อย่างตุณประกาศค่าปรากัณความเป็นกลางของเบลเยียม เข้าสนับสนุนครุฑ์อย่างเปิดเผย และในวิกฤตภัยลับ 1854 ก็เข้าขัดขวางแผนการของรัสเซียที่จะทำลายอาณาจักรครุฑ์ เข้าสังคมไฮเมีย เข้าแทรกแซงสิ่งความก่อจลาจลเมืองอเมริกัน เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามก็ยังจัดว่าเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งนโยบายโดยตัวเอง และการแยกตัวอังกฤษออกจากยุโรป

นโยบายต่างประเทศระหว่าง ค.ศ. 1800 — 1900 โดยที่นำไปได้เปลี่ยนแปลงอะไร จะต่างกันบ้างในพัฒนาลักษณะเดียวกันนั้น ส่าหรับปัลเมอสตันที่เขาให้เห็นว่าสันติภาพเป็นสิ่งสำคัญสุด ต่อต้านการแทรกแซงหรือไม่ หรือมากน้อยเพียงใดนั้นอยู่กับมิติทาง (สันติภาพ) ที่จะเป็น แต่ส่าหรับเบลเยียมผู้สั่งกัตติพาร์คเสรีนิยมและยังได้ชื่อว่าเป็น Isolationist ได้แสดงความไม่เห็นด้วย ในที่นั้นของเขากลุ่มภารกิจไม่ควรจะยุ่งเกี่ยวกับเหตุการณ์ในยุโรป ตัวจะเกิดเหตุการณ์รุนแรงที่ไหนสันติภาพจะต้องพยายามจะหลีกเลี่ยงมาสิ่ย แต่ก็จะต้องอยู่ในยุโรปในสัญญาลักษณ์ของสันติภาพ นอกจากจะไม่รุกรานผู้ใดแล้วจะไม่ตัวเข้ามีความเป็นมิตรกับตัวกันและจะไม่สนใจอาณาจักรใดๆ ที่ตั้งอยู่

ภาระเมืองแม่ พฤติกรรมที่ยืนยันนโยบายของแกลดสโตน ได้แก่การที่อังกฤษประกาศเป็นกลางในสหคุราน พรังโก—ปรัสเซียน อังกฤษยังจำได้ถึงการพ่ายแพ้ของปรัสเซียที่เจน้า (Jena) จึงยังเกรงอ่อน懦 ของฝรั่งเศส และยังกวนันยังเกรงไปว่าโน้ปอลีอันที่ 3 จะใช้การเป็นมิตรกับอังกฤษผนวกคิดเห็นใจน์แลนด์ นโยบายดังกล่าวนี้ถ้ามองในทัศนะของแกลดสโตนนับว่าเป็นสิ่งที่ดี สมกับที่เป็นคนเคร่งศาสนา พิจารณาสิ่งใดในแบบศีลธรรม ทว่าไม่เป็นสิ่งที่ดีนักในแง่การเมือง ในเมื่ออังกฤษเป็นมหาอำนาจ จำเป็นอยู่เบื้องที่จะต้องทำหน้าที่บังอย่าง ดังนั้น จึงทำให้มีผู้ว่าจารณ์ว่า อังกฤษในระยะนี้ได้มองขั้นฐานของคนเองไปเสีย ดิสราลิต่างไปจากแกลดสโตน เขาถือยังว่าอังกฤษเป็นมหาอำนาจ จะต้องรักษาความสงบของโลก เว่องอาณา尼คิมก็เข่นกัน เขาที่เห็นว่าอาณา尼คิมเข้ากันได้อย่างดีกับการเจริญก้าวหน้าหรือการบังกันตัวของประเทศเมืองแม่ เพราะฉะนั้นการแสวงหาอาณา尼คิมจึงเป็นสิ่งที่ไม่ควรละเว้นไปด้วยแนวความคิดนี้ อังกฤษดูจะจึงช้อหุนในคลองสุเอซอย่างล้น ๆ เป็นมูลค่าถึง 177,000 หุน เพื่อจะได้มีส่วนในการคุ้มเส้นทางไปอินเดีย เข้าแรกแหงกับน้ำท่าตะวันออก ก่อตัวคือเมืองรุสเซีย ออสเตรีย และเยอรมันให้เข้าอยู่ในคุ้มครองให้รักษาดูรักษาทำการบัญชี การปกครอง ดิสราลิ ซึ่งกล่าวการขยายตัวของรุสเซียได้เข้าสนับสนุนตุรกี เข้าขวางสัญญาแซนสตีฟานา และแสดงท่าทีแข็งกร้าวในครองเกรสแห่งเบอร์ลิน ยิ่งไปกว่านั้นอังกฤษยังเข้าสังคมอาณา尼คิมหลายครั้ง เข่นรบกับรัสเซียในอาฟกานิสถานถึง 2 ครั้ง สงครามซูบบี 1879 ตลอดจนผนวกทราบสวัลในปี 1877 หลังจากนี้ 1880 อังกฤษก็เข้าสู่คุ้มครองรัฐนิยมอย่างแท้จริง

แกลดสโตนเข้ามารับตำแหน่งหัวหน้ารัฐบาลอีกเป็นวาระที่ 2 และในครั้งนี้ได้ดำเนินงานเรื่องอาณา尼คิมที่ดิสราลิทำไว้แล้วให้บรรลุผลสำเร็จเต็มที่ อังกฤษเข้าสังคมอาณา尼คิมอย่างต่อเนื่อง นิวเกนิเนห์ บอนเนี่ยวน์เงิน ตลอดจนพมาตอนเหนือ จะเห็นได้ว่าการต่างประเทศและเรื่องขยายอาณา尼คิมตอนปลายสมัยวิคตอเรียนได้รับเสียงสนับสนุนมากอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน อังกฤษเข้าขัคหว่างการตัดแบ่งจินด้วยการร่วมมือกับรัฐอเมริกาประกานนโยบายเบ็ดประตูการค้าด้านอาฟริกา อังกฤษก็ขยายตัวมากจนมีที่ดินคุ้มครองถึง 3,300,000 ตารางไมล์ แต่ก็จะนำไปสู่การขัดแย้งกับมหาอำนาจอื่น ๆ ในที่สุด อย่างไรก็ตามยังมีแนวความคิดใหม่เกิดขึ้น ซึ่งได้แก่การปรับปรุงการปกครองอาณา尼คิมมากขึ้น จะให้มีการปกครองตนเอง จึงมีอาณา尼คิมที่ได้ปกครองตนเอง 3 แห่งคือ แคนนาดา ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ หรือในอินเดียก็เริ่มก้าวแรกที่จะปกครองตนเอง เช่น All-Indian Congress ตั้งขึ้นในปี 1885 และ Council Acts of 1894

จากสมัยแคนนีจ์ถึงสมัยชัลลิสเบอร์น นโยบายโดดเดี่ยว หรือ Splendid Isolation ที่อังกฤษอ้างมาใช้เพื่อสนองผลประโยชน์เป็นอย่างเดียว ดีมาโดยตลอดนั้นเริ่มมาถึงบทบาทถึงอังกฤษจะเคยหลีกเลี่ยงจาก

สังคมยุโรปมาได้ทั้งหมด (ยกเว้นสังคมไรเมีย) ก็จริงแต่สถานการณ์จุนันของปี 1900 ทำให้เกิดความไม่แน่ใจของการไม่มีเพื่อน ดังนั้นต้นศตวรรษที่ 20 จะได้เห็นรัฐบาลอังกฤษ (ชุดบลล์ พอร์) พยายามผูกความสัมพันธ์ที่ดีกับหลายประเทศ ออาที่ เยอรมัน แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ การร่วมมือกันญี่ปุ่นเพื่อสักครุสเซียด้านมหาสมุทรแปซิฟิก หรือการขัดขวางมิให้รัสเซียแบ่งประเทศไทย นอกจากนั้นยังมีสัญญาความเป็นมิตรกับฝรั่งเศสและรัสเซียอีก ซึ่งบิสมาร์คผู้เคยถูกวิจารณ์ว่า “ระบบพันธมิตรที่บิสมาร์คสร้างขึ้นเป็นการเริ่มต้นที่ว่าสังคมในอนาคตไม่ใช่สังคมท้องถิ่น” แต่อังกฤษเองจะมาดำเนินรายตามในศตวรรษแห่งวิกฤตglobal

ฉันทไม่ตรึงตราประห้วงอังกฤษกับฝรั่งเศส (8 เมษายน ค.ศ. 1904 Entente Cordiale)

1. ทำอนุสัญญาเกี่ยวกับนิวเฟร์แอลน์ด์ อาฟริกากลางและตะวันตกอาทิ เกี่ยวกับการจับปลาให้ฝรั่งเศสได้ดินแดนบางส่วนในอาฟริกา

2. ความตกลงเกี่ยวกับอิมป์และมอร็อกโคน โดยอังกฤษแจ้งว่า ไม่มีเจตนาจะเปลี่ยนสถานภาพทางการเมืองของอิมป์ ฝรั่งเศสจะไม่ขัดขวางอังกฤษในอิมป์ สำหรับฝรั่งเศสก็เช่นเดียวกัน เจตนาจะไม่เปลี่ยนแปลงสถานะการเมืองของมอร็อกโคน รัฐบาลอังกฤษเห็นใจว่าฝรั่งเศสจำเป็นจะต้องรักษาความสงบเรียบร้อยในมอร็อกโคน และจะต้องช่วยเหลือในการปกครองมอร็อกโคนรัฐบาลอังกฤษ จะไม่ขัดขวางฝรั่งเศสในมอร็อกโคน ที่จะดำเนินการเพื่อบรรลุจุดประสงค์ดังกล่าวโดยเงื่อนไขว่าจะไม่ละเมิดสิทธิอังกฤษตามสนธิสัญญา อนุสัญญาซึ่งอังกฤษมีอยู่ในมอร็อกโคน

3. ความตกลงเกี่ยวกับไทย เก้ามดากาสการ์และนิวไฮเบิร์ดส์

4. ภาคีด่างรับรองจะสนับสนุนซึ่งกันและกัน กันทางการทูต ในการที่จะบรรลุผลตามความตกลงดังนี้

อังกฤษยืนยันว่าสัญญาในครั้งบันนี้ไม่ได้เป็นสัญญาทางการทหารแต่อย่างใด เป็นแต่เพียงข้อตกลงเกี่ยวกับอาณาจักร มิใช่การรวมกลุ่มเพื่อต่อสู้กับเยอรมัน ฝรั่งเศสเสียอิกยังมองลึกกว่า นอกจากจะทำให้ฝรั่งเศสหมดความหวาดหัวนเยอรมันแล้วเพราะมีเพื่อน ฝรั่งเศสยังเห็นว่าข้อตกลงนี้เป็นการเปลี่ยนแปลง “ศุลย์อ่าน่า” ในยุโรป

ฉันทไม่ตรึงตราประห้วงอังกฤษกับรัสเซีย (The Anglo-Russian Entente วันที่ 31 สิงหาคม ค.ศ. 1907) ซึ่งทำในสมัยลор์ดเกรทฟูลล์ยืนยันว่ามิใช่สัญญาทางทหาร หรือให้ทางสังคมอีก เช่นกันกับสัญญาฉบับแรก ทั้งๆ ที่ก้าวต่อไปจะเป็น Triple Entente เรื่องแรกที่พูดกันนั้นเกี่ยวกับเปลี่ยนเชื้อ กล่าวคือ

ภาคีแห่งสนธิสัญญาตกลงเคารพนุรณะภาพอาณาเขตและเอกสารของเปอร์เซียตกลงจะให้ทุกชาติมีโอกาสเท่าเทียมในการพานิชย์และอุตสาหกรรมในเปอร์เซีย แต่เนื่องจากภาคีสองชาตินั้นมีผลประโยชน์พิเศษในเปอร์เซีย จึงตกลงแบ่งเปอร์เซียออกเป็น 3 เขต เชดเนนอังกฤษรับนั้นถือว่าเป็นเขตอิทธิพลของรัสเซีย เขตไดรัสรัฐรับนั้นถือว่าเป็นเขตอิทธิพลของอังกฤษ เขตภาคกลางเป็นเขตกลาซึ่งภาคีจะไม่เรียกร้องเอาสัมปทานพิเศษอย่างใดจากเปอร์เซีย

ประการที่สอง เรื่องอาฟกานิสถาน อังกฤษแกล้งว่าไม่มีเจตนาที่จะเปลี่ยนแปลงสถานภาพของอาฟกานิสถาน และจะไม่ยุ่งเกี่ยวอาฟกานิสถานดำเนินมาตรการใดที่จะเป็นการคุกคามรัสเซีย ส่วนรัสเซียรับนั้นถือว่าอาฟกานิสถานอยู่นอกเขตอิทธิพลของรัสเซีย และจะเข้าเจรจาการณ์มิอังกฤษกับอาฟกานิสถานโดยผ่านทางรัฐบาลอังกฤษ แต่อังกฤษตกลงจะไม่แทรกแซงในการปกครองภายในของอาฟกานิสถาน

ประการสุดท้ายเกี่ยวกับสถานของธิเบต ภาคียอมรับนั้นต่อสิทธิอิทธิพลของตนให้เป็นเขตแต่เนื่องจากสภาพทางภูมิศาสตร์ของอังกฤษและฐานะของธิเบต รัสเซียยอมรับว่าอังกฤษควรจะมีผลประโยชน์พิเศษจึงจะยังคงไว้ซึ่งระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในบัลเจียน และเพื่อนำเสนอภาพของประเทศนี้ภาคีจะปฏิบัติต่อธิเบตโดยผ่านรัฐบาลจีน

สัญญาฉบับนี้ได้รับการวิจารณ์ว่าเป็น “bad best” เพราะอังกฤษต้องการกันรัสเซียจากสัญญาณารอคโโค แต่เม็ดสักทำให้เยอรมันรู้สึกว่าตนตกอยู่ในวงล้อม

ท่าทีของอังกฤษต่อวิกฤตการณ์ชาวเจโต วิกฤตการณ์ชาวเจโต ได้รับการวิจารณ์ว่าเป็นเหตุการณ์สู่สังคมโลกครั้งที่ 1 ท่าทีของอังกฤษในครั้งนี้ จึงได้รับการวิพากษ์วิจารณ์กันมาก อังกฤษมีท่าทีลังเลอย่างเห็นได้ชัด แอสคิท (Asguth) ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของไม่ต้องการลงนาม เพราะอังกฤษมีเรื่องภายใน (Home Rule) อยู่มากแล้ว การตัดสินใจอะไรลงไปอาจจะทำให้เกิดการแตกแยกภายในประเทศได้ทุกขณะ เสียงในคณะรัฐบาลและรัฐสภาเกี่ยวกับอยู่มาก รัฐมนตรีต่างประเทศเกรช็องได้รับการวิจารณ์ว่ามีแนวโน้มสนับสนุนการเข้าสังคม หลุดในที่ประชุม ก.ร.ม. ทันที แต่กรกฎาคมว่า ถึงเวลาแล้วที่อังกฤษจะต้องตัดสินใจเป็นกลาง หรือจะเข้าช่วยฝ่ายพันธมิตร และเห็นว่าอังกฤษควรเข้าช่วยฝ่ายเศศตามสหพันธ์สัญญา และพระราชนายกของเยอรมันเป็น “European aggressor as bad as Napoleon” (ในทศวรรษของบุคคลบางกลุ่ม) และถึงกระนั้นว่าจะถูกอภัยังกฤษ ประกาศตัวเป็นกลาง รัฐสภาและรัฐบาลอังกฤษก็ยังคงไม่ตัดสินใจ เรื่องยังคงไม่คำนึงไปอย่างเด่นถึงวันศุกร์ เวลา 10.00 น. ของเช้านั้นตลาดหุ้นในสหดินแดนบลูชั้งก (กรุงลอนดอน) จึงยกขาดด้วยการต่อรอง)

ธนาการต่าง ๆ เริ่มนับกันตามลำดับ การประการสังคมมาระหว่างօอสเตรียกับเรือรบเยอรมนีเรื่อง วงกว้าง พวgnักธุรกิจพูดกันว่า “สังคมจะทำให้ระบบเศรษฐกิจของลอนดอนพังพินาศ” น่า讶วันอาทิตย์ ที่ 2 สิงหาคม 2–3 ชั่วโมงก่อนที่คำขาดของเยอรมันจะไปยังเบลเยียม เกรวขออ่านจาก ค.ร.ม. ให้ปฏิบัติตามพันธะ (Naval Agreement) ที่มีกับฝรั่งเศส แต่ก็ยังไม่ได้วันคำตอบ เพราะฉะนั้นอาจพอสรุปได้ว่าอังกฤษเข้าสังคมเพาะกลัวเสียดุลย์แห่งอำนาจ เนื่องจากความเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความผูกพันที่มีกับฝรั่งเศสเรื่องน้องกันเส้นทางการค้า เรื่องเบลเยียม อังกฤษก็ยังตัดสินใจลงไปแน่นอนไม่ได้